

811.124(075.3)
C 20

MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

MARIA CAPOIANU

GABRIELA CREȚIA

LIMBA LATINĂ

MANUAL PENTRU CLASA A XII-a
(LICEE ȘI CLASE CU PROFIL UMANIST)

MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

MARIA CAPOIANU

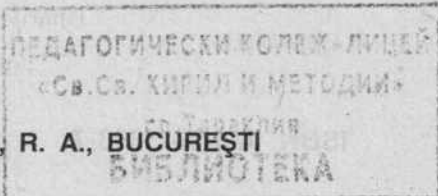
GABRIELA CREȚIA

LIMBA LATINĂ

MANUAL PENTRU CLASA A XII-a
(LICEE ȘI CLASE CU PROFIL UMANIST)

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ, R. A., BUCUREȘTI

Manualul a fost revizuit în anul 1991
și completat în anul 1993

GABRIELA CREȚIA

MARIA CAPOIANU

Manualul a fost elaborat astfel:

- Lecțiile: Evoluția poeziei latine,
Noțiuni de metrică și prozodie,
Plaut, Lucrețiu, Catul, Vergiliu și Prudențiu
Conf. dr. Gabriela Creția
- Lecțiile: Horațiu, Ovidiu, Marțial și Ambroziu
Prof. gr. I Maria Capoianu

LATINA

MANUAL PENTRU CLASA A XII-A
(LICEE ȘI CLASE CU PROFIL UMANIST)

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate Editurii Didactice
și Pedagogice, R.A., București

Redactor: prof. *Mariana Diaconescu*
Tehnoredactor: *Dan Lupu*
Coperta: *Dan Vuicovici*

Plan editură: 43 262
Coli de tipar: 12
Bun de tipar: 19.III.1997

Tipărit la S.C. ROMCARTEXIM S.A.
sub cd. nr. 216

Tel.: 211 30 16, Fax: 211 27 52

ISBN 973-30-5698-7

CUVÂNT ÎNAINTE

la ediția din 1989

După ce, în clasa a XI-a, s-au studiat principalii prozatori ai latinității, urmează să se studieze, în cea de a XII-a, cei mai de seamă poeți. Ținând seama de numărul de ore disponibil, am socotit mai potrivit să ne limităm la poezii majori, Lucrețiu, Catul, Vergiliu, Horațiu, Ovidiu, studiindu-i mai pe larg, decât să acumulăm autori în detrimentul adâncimii analizei.

Textele au fost astfel alese încât să dea o imagine cât mai completă și mai sugestivă a gândirii și artei scriitorului studiat. În note, pe lângă explicațiile gramaticale și de conținut, am dat lămuriri asupra modalităților stilistice (lexicale, topice, metrice etc.) care definesc fizionomia proprie a fiecărui poet.

AUTOARELE

CUVÂNT ÎNAINTE

Ediția de față, răspunzând necesităților unui număr sporit de ore de limba latină, prezintă un manual înnoit și amplificat. El oferă profesorilor și elevilor un set de texte mai întins în timp și mai divers ca apartenență literară. Astfel, au fost incluse fragmente din comediile lui Plaut, epigrame ale lui Marțial, imnuri ale poezilor creștini Prudențiu și Ambroziu.

Dar, pentru a păstra coerența metodologică, am respectat, în capitolele noi, structura celor preexistente. Pe alocuri, am înmulțit și diversificat temele; astfel concepute, prin sugestiile de aprofundare și de comparare pe care le conțin, ele oferă elevilor, sperăm, posibilitatea stabilirii unor criterii estetice universal valabile.

AUTOARELE

CUPRINS

Cuvânt înainte	3	Primii pași în lumea morții	87
Evoluția poeziei latine	4	Cătă frunză și iarbă	87
Noțiuni de metrică și prozodie	8	Câmpiile Elisee, întâlnirea cu An- hise	88
Titus Maccius Plautus	11	<i>Aprecieri</i>	89
Teatrul la Roma	12	<i>Receptarea</i>	92
Aulularia	13	<i>Bibliografie selectivă</i>	92
Iam clamat intus, ut solet	14	Quintus Horatius Flaccus	94
Scotocire nemiloasă	17	Feluritele patimi ale oamenilor	97
Catastrofa	20	Lui Mecena	99
Lauda de sine... în doi	22	Leuconoei	103
<i>Aprecieri</i>	25	Lui Postumus	105
<i>Receptarea</i>	26	Fântâni Bandusia	107
<i>Bibliografie selectivă</i>	26	Epilog	109
Titus Lucretius Carus	28	Arta poetică	111
Invocație	30	Realitate și artă	113
Bucuria creației	32	<i>Texte alese</i>	116
Universul se transformă neîncetat	34	Nemurire	116
Trupul și sufletul	36	Izvorului Bandusia	116
Muzica și dansul	38	Către Bulațiu	116
<i>Texte alese</i>	40	<i>Aprecieri</i>	117
Moartea, lege pentru toți	40	<i>Receptarea</i>	118
Agitatul	41	<i>Bibliografie selectivă</i>	119
Îmblânzirea moravurilor	42	Publius Ovidius Naso	120
<i>Aprecieri</i>	43	Hermiona către Oreste	125
<i>Receptarea</i>	43	Lauda poeziei	127
<i>Bibliografie selectivă</i>	44	Phaëton	130
Caius Valerius Catullus	45	Echo e metamorfozată în ecou	134
49 Tânăru poet către marele orator	46	Iarna la Tomis	136
93 Lui Cezar	47	Ovidiu, bolnav, îi scrie din Tomis soției sale	138
1 Dedicatie	48	<i>Texte alese</i>	139
109 Făgăduințe	49	Iarna în țara geților	139
70 Prima îndoială	49	Către Fabius Maximus	140
87 Discretă mustrare	50	Mângâierea exilului: muzele	142
72 Dezamăgire	50	<i>Aprecieri</i>	142
51 Introspecție lucidă	51	<i>Receptarea</i>	143
8 Îndârjire	52	<i>Bibliografie selectivă</i>	144
85 Crucificare	53	Marcus Valerius Martialis	146
<i>Texte alese</i>	54	Închinare	148
34 Imn Dianei	54	Aferatul	150
46 Zburdălnicie	54	Parazitul	151
68 Scrisoare	55	Nugae	153
<i>Aprecieri</i>	56	<i>Aprecieri</i>	155
<i>Receptarea</i>	57	<i>Receptarea</i>	156
<i>Bibliografie selectivă</i>	57	<i>Bibliografie selectivă</i>	156
Publius Vergilius Maro	58	Aurelius Prudentius Clemens	157
Bucolice	61	Liberul arbitru	158
Odihnă în livadă	61	Metamorfoza soției lui Loth	158
Vraja	63	Imn de dimineață	160
Georgice	66	Steaua sus răsare	161
Munci de noapte	66	<i>Aprecieri</i>	163
Mars impius	67	<i>Receptarea</i>	164
Eneida	69	<i>Bibliografie selectivă</i>	164
Prolog	69	Aurelius Ambrosius	165
Grecii în cetate	71	Imn de dimineață	167
Pribegie	74	Imn de seară	170
Vânătoarea	75	Cântare de laudă	172
Țara primitoare	77	<i>Aprecieri</i>	174
Viteaza	78	<i>Receptarea</i>	175
<i>Texte alese</i>	81	<i>Bibliografie selectivă</i>	175
Căntece amebec	81	Vocabular latin-român	176
Viața la țară	82	Cuprins	191
Laocoon	84		
Început de dragoste	85		
<i>Tărâmul celălalt</i>	87		